

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN
FÖR NATURRESERVATET
DALBY NORRESKOG

ANDERS LARSSON
GÖSTA REGNÉLL

LÄNSSTYRELSEN I MALMÖHUS LÄN OCH VÄXTEKOLOGISKA INSTITUTIONEN
LUNDS UNIVERSITET
1978

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
1 ALLMÄN BESKRIVNING, MÅLSÄTTNING FÖR SKÖTSEL SAMT FÖRESKRIFTER	1
1.1 Allmän beskrivning	1
1.1.1 Data	1
1.1.2 Naturförhållanden	1
1.1.3 Kulturhistoriska förhållanden	3
1.1.4 Kommunikationer och serviceanordningar	3
1.2 Föreskrifter	3
2 DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR MARK OCH VATTEN-OMRÅDEN	6
2.1 Allmän målsättning för reservatets disposition och skötsel	6
2.1.1 Målsättningsdiskussion	6
2.1.2 Målsättning	7
2.2 Disposition av marken samt åtgärder av allmän karaktär	8
2.2.1 Allmän disposition av marken	8
2.2.2 Djurhållning och betesperiod	9
2.2.3 Stängsel och stängselgenomgångar	9
2.2.4 Fällindelning	10
2.2.5 Gödsling	10
2.2.6 Skogliga åtgärder	10
2.2.7 Dikning och rensning av diken	10
2.2.8 Jakt och viltvård	10
2.2.9 Renhållning och tillsyn	10
2.2.10 Nyttjanderättsupplåtelser	11
2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder	11
2.3.1 Beskrivning och terminologi	11
2.3.2 Skötselområden och åtgärder	12
3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	18
3.1 Allmän målsättning för anläggningar och disposition	18

	Sid
3.2 Detaljanvisningar	18
3.2.1 Vägar	18
3.2.2 Stigar	18
3.2.3 Stängselgenomgångar	19
3.2.4 Skyltning och information	19

Bilaga 1 Markanvändning och stängsel 1975	
2a Framtida markanvändning	
2b Målsättning för skogsområden	
3 Områden med reglerad spridning av handels gödsel samt fållindelning	
4a Skötselområden i Norreskogen	
4b Skötselområden på öppna marker	
5a Sociala anläggningar	
5b Sociala anläggningar i Norreskogen	
6 Referenser	
7 Fotodokumentation	

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

1 ALLMÄN BESKRIVNING, MÅLSÄTTNING FÖR SKÖTSEL SAMT
FÖRESKRIFTER

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Reservatets benämning: Dalby Norreskog

Areal: Ca 74 ha

Kommun: Lund

Socken: Dalby

Läge: Området gränsar i sydväst till Dalby Söderskogs national-
park.

Topografiska kartblad: 2C Malmö SO och 2C Malmö NO

Ekonomiska kartblad: 2C 4i Kyrkheddinge, 2C 4j Dalby,
2C 5i Hardeberga, 2C 5j S Sandby

Ingående fastigheter: Del av Dalby 60:1.

Markägare: Staten genom domänfonden.

Naturvårdsförvaltare: Domänverket.

Syfte med avsättningen: Att skydda och vårda området på grund av
dess kulturhistoriska, botaniska och zoologiska värden och sin
stora betydelse som strövområde.

1.1.2 Naturförhållanden

Dalby Norreskogs areal är ca 74 ha. Ungefär två tredjedelar upptas
av gödslad betesmark, den s k betesslätten (bilaga 1). I övrigt är
området beväxt med lövskog, den egentliga Norreskogen. Skogen, som
inte betats sedan början av 1900-talet, är i botaniskt avseende ut-
förligt beskriven av Grahn, Johansson & Mattiasson (1971). Den do-
mineras av ask och al i de södra, fuktigaste delarna. I nordost fö-
rekommer bokskog och i väster gammal ekskog med underväxt av hassel
samt planteringar med ek och sykomorlön (tysklön, *Acer pseudopla-*
tanus).

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Den vidsträckta betesslätten, som skiljer Norreskogen från Söderskogen, är kortbetad och svagt böljande. Genom en nordsydlig sänka drar ett fuktstråk (på 1812 års karta betecknat "utdikad damm") ned till en vattensamling längst i söder och vidare in i Söderskogen. Även på andra ställen finns svackor som ibland står under vatten. Vegetationen, som är hårt nedbetad, domineras på stora ytor i söder av tuvtåtel. I övrigt förekommer bl a krypven, ängsgröe, revsmörblomma, vitklöver och ängsbräsa samt på torrare ytor i nordväst rödven, timotej, stenmåra och enstaka hagtornsbuskar.

I nordväst, omedelbart väster om den nyplanterade ekskogen, finns på betesslätten en liten dunge med äldre ekar. Dungen är gles och har en rad hagtornsbuskar i kanten, vilket ger landskapet en pastoral prägel.

I sydöstra hörnet finns äldre hagtornsbuskar. I några av dessa har t o m ask vuxit upp i de inre betesskyddade delarna. I denna del av området finns också en stenmursingärdad fålla ("fåll" på 1812 års karta) med mer högvuxna träd som ek, al, apel och ask. Träden står glest på den i övrigt söndertrampade marken.

I nordost, på andra sidan skogen, finns en betydligt mindre betesmark, som djuren kan nå via gattet mellan skogens nordligaste hörn och åkern utanför. Fram till 1966 förenades denna betesmark med den stora betesslätten av en fädrift, som ännu tydligt kan iakttagas som en öppning genom skogen. Marken är i nordost ganska ytstenig och vegetationen är här något mera varierad. Variationen beror bl a på mindre kraftig gödsling. I östra delen finns ett fuktstråk med bl a rörflen (bilaga 1). På östra sidan om fuktstråket finns en torrbacke på gränsen till den av Domänverket 1974 inrättade plantskolan. Backen, som är krönt av ett gammalt stengärde, skymmer effektivt plantskolan. I vegetationen påträffas arter som rödven, fårsvingel, gråfibbla, rölleka, ängssyra, höstfibbla, mjuknäva och stenmåra samt enstaka små hagtornsbuskar. En grupp stora, knotiga gamla hagtornsbuskar finns väster om fuktstråket, nära den norra gränsen.

Norreskogen bildar tillsammans med omkringliggande betesmarker och Söderskogen en mark- och kulturhistorisk enhet, Dalby hage. Hela områdets mark- och vegetationshistoria är ovanligt väl känd. Geologin och jordmänen skiftar och orsakar intressanta vegetationsskillnader mellan Söder- och Norreskogen. Av i länet fridlysta växter förekommer inom Norreskogen blåsippa, tvåblad och grönvit nattviol (*Anemone hepatica*, *Listera ovata* och *Platanthera chlorantha*).

Djurlivet är rikt och varierat. Fågelfaunan är omväxlande och rik på småfåglar - bl a häckar stenknäck (Källander, muntl). Bland insekterna märks fjärilarna; i synnerhet förekommer vårsvärmande flyn och mätare rikligt i Norreskogen (Douwes, muntl).

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Områdets betydelse för friluftsliv är mycket stor; det är ett omtyckt och välkänt utflyktsmål, som lockar besökare från hela den tätbefolkade regionen. Området ingår för övrigt i ett större område, som bedömts vara av riksintresse för det rörliga friluftslivet.

1.1.3 Kulturhistoriska förhållanden

Dalby hage, varmed avses Dalby Söderskog, betesslätten norr därom samt Dalby Norreskog, har sedan 1500-talet haft ett i stort sett likartat utseende som området i dag företer. Hela den gamla Dalby Hästhage utgör en enhet, som efter reformationen tillhört och nyttjats av Dalby klosters kungsgård, och som under större delen av medeltiden sannolikt tillhört Dalby klosters avelsgård. Naturreservatet med den öppna betesslätten norr om Söderskogen samt Dalby Norreskog har således ett betydande kulturhistoriskt värde.

1.1.4 Kommunikationer och serviceanordningar

Området ligger relativt nära regionens stora tätorter, en mil från Lund, drygt två från Malmö. Vid Domänverkets plantskola omedelbart öster om Norreskogen har en P-plats anlagts (bilaga 1). Därifrån leder en väg in i skogen fram till den planterade ekskogen. En stig fortsätter sedan ut till betesslätten. Betesslätten kan också nås via promenadstigarna genom nationalparken Dalby Söderskog. En kort stig leder längs områdets östra gräns från vägen norrut genom bokskogen och ut till betesmarken. Dessutom förekommer ett antal mindre stigar och åtskilliga stättor över stängslen.

1.2 Föreskrifter

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- uppföra byggnad eller annan anläggning
- bedriva täktverksamhet i någon form
- vidtaga åtgärder som ändrar yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, schakta, spränga, dränera, dämna, utfylla, plöja eller utföra annan markberedning
- anordna upplag

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

- avverka träd eller buskar
- plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- använda handelsgödsel inom skogsområden
- omföra betesmark till åker eller skogsmark
- framdraga mark- eller luftledning
- bedriva jakt under lördagar, söndagar och helgdagar
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att

- använda kemiska bekämpningsmedel
- använda handelsgödsel inom betesmark som skrafferats på bifogad karta (bilaga 3).

Ovan nämnda bestämmelser skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla det intrång som följer med ett allmänt utnyttjande av marken, samt åtgärder för områdets skötsel enligt skötselplan såsom exempelvis skötsel och föryngring av skog samt anordningar för allmänheten.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

- plocka eller gräva upp växter
- avsiktligt störa djurlivet
- tälta eller uppställa husvagn
- göra upp eld
- medföra ej kopplad hund
- rida
- framföra motordrivet fordon
- på ett störande sätt använda radioapparat, grammofoon, bandspelare etc
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2 DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR MARK- OCH VATTEN-
OMRÅDEN

2.1 Allmän målsättning för reservatets disposition och
skötsel

2.1.1 Målsättningsdiskussion

Målsättningen för reservatets skötsel skall vara att bevara och om möjligt öka de kulturhistoriska och naturvetenskapliga värdena samtidigt som friluftslivets intressen i möjligaste mån tillgodoses.

För betesmarkernas del innebär detta ett fortsatt bete, så att området hålls öppet med endast enstaka buskar och träd. Den gamla fädriften bevaras som en öppen korridor, men bör fortsättningsvis skötas genom slåtter, för att gynna bl a fjärilar. Om slåtter inte kan genomföras bör fädriften hållas öppen genom att bete återinföres.

Beträffande målsättningen för skogen och dess delar kan i huvudsak de olika idéer som Lindgren (1971) diskuterade för Dalby Söderskog övervägas, nämligen:

1. Rekonstruktion av betesstadiet.
2. Rekonstruktion av sekelskiftets ekskogsideal (manuellt upprätthållet).
3. Utveckling mot naturskog utan större ingrepp.

Ett fjärde alternativ kan vara ett naturvårdsinriktat lövskogsbruk.

Med tanke på skogsområdenas olika aktuella utseende och förutsättningar i fråga om näringsstatus och fuktighet förefaller det rimligt att anta olika målsättningar för olika delar av skogen. Härigenom skulle såväl vetenskapligt intressanta områden som områden av betydelse för friluftslivet kunna bevaras eller utvecklas.

Den i sydost belägna ask/alskogen kan hållas som en olikåldrig fukt-lövskog eller alternativt utvecklas fritt till en naturskog. Det första alternativet ger djurlivet olika och varierade biotoper.

I delar av det västra skogspartiet återinföres bete samtidigt som skogen glesas ut och göres mer ljusöppen. Detta torde skapa en av allmänheten uppskattad naturtyp utan motsvarighet i närheten, samtidigt som möjligheter till jämförelse med Dalby Söderskog uppkommer. Söderskogen har tidigare varit betad, varför den för Norreskogen föreslagna målsättningen även är vetenskapligt motiverad. Alternativ målsättning kan vara att sköta området med ett naturvårdsinriktat lövskogsbruk eller låta området utvecklas fritt till naturskog.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Planteringarna med ek eller sykomorlönns samt bokskogen i öster kan skötas som lövskog med inriktning på ek respektive bok och med syfte att skapa en trivsamt rekreationsskog.

Granbestånden bör överföras till öppna betesmarker eller återplanteras med ek eller bok. Vid återplanteringsalternativet måste dessa småområden inhägnas och undantas från bete under plantornas uppväxtperiod.

2.1.2 Målsättning

Målsättningen med reservatets skötsel skall vara att på bästa sätt bevara och om möjligt öka de kulturhistoriska och naturvetenskapliga värdena samtidigt som friluftslivets intressen i möjligaste mån tillgodoses, varvid skall beaktas

1. att reservatets landskapsbildsmässiga såväl som kulturella egenart skall bevaras genom fortsatt betesgång inom öppna områden,
2. att betesgång skall återinföras i vissa skogspartier för att återskapa en betespräglad lövskog dominerad av ek (bilaga 2 b - område a),
3. att röjningar och gallringar skall företas i vissa skogspartier för att skapa en mer ljusöppen ek-hasselskog eller ask-ekskog (bilaga 2 b - område b),
4. att ett naturvårdsinriktat skogsbruk må förekomma i vissa skogspartier, varvid dock ek skall gynnas (bilaga 2 b - område c),
5. att den i öster befintliga bokskogen skall bevaras och skötas (bilaga 2 b - område d),
6. att delar av ask/alskogen skall tillåtas en fri utveckling mot naturskog utan ingrepp (bilaga 2 b - område e),
7. att reservatets förutsättningar för fågelliv och annat djurliv skall bevaras eller gynnas samt
8. att strövstigar och andra anordningar för rörligt friluftsliv skall iordningställas och underhållas varvid hänsyn dock skall tas till områdets naturvärden.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2.2 Disposition av marken samt åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Allmän disposition av marken

Med angiven målsättning som grund skall reservatet med hänsyn till framtida markanvändning disponeras enligt nedanstående indelning (bilaga 2 a):

<u>Markanvändning</u>	<u>Areal</u>
Öppen betesmark	Ca 50 ha
Skogsbetesmark	Ca 5 ha
Lövskog med skötsel	Ca 14 ha
Lövskog utan skötsel (naturskog)	Ca 3,5 ha
Slåttermark	Ca 0,8 ha
Vägar, stigar etc	Ca 0,7 ha

2.2.1.1

Markanvändningen betesmark avser större delen av reservatets areal.

Med öppen betesmark avses den delvis buskbevuxna gräsmarken mellan Söderskogen och Norreskogen samt området nordost om Norreskogen. Som skogsbetesmark har betecknats dels de redan betade dungarna mellan Söderskogen och Norreskogen, dels de i den senare planerade betesområdena.

2.2.1.2

Markanvändningen lövskog med skötsel avser de skogsområden som enligt målsättningen (bilaga 2 b) må disponeras för ett naturvårdsanpassat lövskogsbruk tillsammans med de som enbart genom röjningar och gallringar skall ges en mer ljusöppen karaktär.

2.2.1.3

Markanvändningen lövskog utan skötsel avser det område med ask/al-skog, som under fri konkurrens skall få utvecklas mot en naturskog (bilaga 2 b).

2.2.1.4

Markanvändningen slåttermark avser den gamla fädriften genom skogen, som måste hävdas för att förhindra en total igenväxning. Alternativ markanvändning skall vara betesmark.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2.2.1.5

Markanvändningen väg, stigar etc är arealer som avses disponerade för sociala anläggningar.

2.2.2 Djurhållning och betesperiod

Betesmarkerna, ca 50 ha, betas för närvarande (1975) av totalt 130-140 djur, varav drygt 15 oskodda hästar. Betessäsongen varar från början av maj till början av oktober, d v s ca 5 månader (Börje Jeppsson och Thorsten Svensson, muntl).

Det är av största vikt att hela det nu betade området även i fortsättningen utsätts för samma hårda betestryck, men vid beräkning av beläggningens storlek bör hänsyn även tas till det enligt målsättningen planerade skogsbetet.

Betet bör även i fortsättningen bedrivas med nötkreatur (ej tjurar) och hästar.

Betesperioden på de öppna betesmarkerna bör omfatta minst 5 månader, under tiden maj - oktober. Med tanke på vårfloran bör betningen i skogsområdena (So 5-9) starta tidigast i mitten av juli månad och pågå högst 2 månader.

2.2.3 Stängsel och stängselgenomgångar

Av bilaga 1 framgår vilka stängsel som för närvarande (1975) finns i området. Dessutom löper längs hela reservatsgränsen ett mycket vackert gammalt stengärde, där hagtorsbuskar och större träd ger föda och skydd åt många djur. Gärdet mot Söderskogen är kompletterat med ett trästängsel.

Stengärderna skall kontinuerligt underhållas. Nedfallna stenar läggs upp på plats. Gärdesgårdarna får inte någonstans anta karaktären av röse, genom att stenmassor vräks på ett ställe. Buskar och träd i stengärdesgårdarna bör som regel stå kvar som skydd för det vilda.

Gamla stängsel i området repareras där så erfordras. Överflödiga trådar och stängsel tas bort, så att det blir lättare att ta sig fram inom området. Skyddshägnen runt ekplanteringen (So 12) avlägsnas.

Nya stängsel skall vara av samma typ och utseende som de befintliga, d v s av ekpålar och med högst 4 rader taggtråd.

Stängselgenomgångar för allmänheten anordnas där så erfordras.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2.2.4 Fållindelning

Fållindelning av den öppna betesmarken bör avgöras i samråd med djurhållaren. Den skall dock vara sådan att skogen i So 5-9 inte blir berörd av bete tidigt på våren. Befintliga fållor framgår av bilaga 1.

2.2.5 Gödsling

Betesmarkerna övergödslas f n årligen med 300 kg NPK/ha på våren. Gödsling med flytgödsel eller liknande får icke förekomma. Det framtida utnyttjandet av handelsgödsel bör minska och spridning endast tillåtas inom begränsade arealer. Områden med tillåten spridning av handelsgödsel har markerats på karta i bilaga 3.

2.2.6 Skogliga åtgärder

De skogliga åtgärder som erfordras skall underordnas naturvårdens intressen. Avverkning och drivning bör endast ske under vintrar med tjäle.

Kullfallna större träd, liksom gamla och murkna träd sparas med tanke på insekts- och fågellivet. Dock skall vägar och stigar hållas öppna.

2.2.7 Dikning och rensning av diken

Dikning eller dränering får ej förekomma i reservatet. Rensning av diken får ske i den mån det är nödvändigt för underhållet av vägen.

2.2.8 Jakt och viltvård

Om jakt bedrivs skall den utövas på sådant sätt att konflikter med allmänheten undvikas. Jakt får dock ej bedrivas under lördagar, söndagar och helgdagar.

Särskilda viltvårdsåtgärder torde icke erfordras, dock att fågelholkar kan sättas upp och skötas i synnerhet i områden som ofta besöks av allmänheten.

2.2.9 Renhållning och tillsyn

Hämtning av sopor och eventuella latrinkärl bör genom avtal överlättas på kommunen.

Tillsynen av reservatet erfordrar ej någon särskilt anställd.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2.2.10 Nyttjanderättsupplåtelser

Nyttjanderätten till betesmarken inom reservatet skall genom arrendeaftal upplåtas till en person med möjligheter att uppfylla de krav som ställs på djurhållning och betesintensitet. Arrendeaftalet skall avfattas så, att målsättningen för reservatet enligt gällande skötselplan kan uppfyllas.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

2.3.1 Beskrivning och terminologi

Naturresevatet har indelats i olika skötselområden. De gjorda indelningarna är baserade på den framtida markanvändningen, likformighet i vegetationen och skötselåtgärder. Skötselområdena har markerats på karta i bilaga 4 a, b.

Varje skötselområde behandlas under följande rubriker:

Beskrivning:	kortfattad beskrivning av nuvarande utseende och tillstånd
Målsättning:	syftet med delområdets disposition och skötsel för framtiden
Engångsåtgärd:	åtgärd som bör utföras för att uppnå eller bibehålla angiven målsättning
Underhåll:	åtgärd eller åtgärder som regelbundet krävs för att bibehålla områdets önskade tillstånd enligt uppställd målsättning.

Engångsåtgärdena har prioriterats efter en 3-gradig skala:

- (1) Hög angelägenhetsgrad. Åtgärden bör vidtas inom 1-2 år.
- (2) Måttlig angelägenhetsgrad. Önskvärd åtgärd, som bör vidtas inom 3-5 år.
- (3) Låg angelägenhetsgrad. Åtgärden kan vidtas vid lämpligt tillfälle.

För att undvika upprepningar i detaljbeskrivningen av åtgärder har korta, sammanfattande benämningar angivits för de åtgärder, som har en mer allmän karaktär. Följande beteckningar har därvid använts:

<u>Åtgärd</u>	<u>I denna plan avses</u>
Gallring	Utglesning av trädgrupper eller skogsbestånd under tillvaratagande av virke
Röjning	Avverkning av sly eller klenare träd, utan tillvaratagande av virke
Ris nedskäres	Större grenar och kvistar hugges i mindre delar, men kvarlämnas på platsen.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

2.3.2 Skötselområden och åtgärder

Skötselområde 1

Beskrivning: Ca 80-årigt bokbestånd. Gulplister karaktäriserar markvegetationen.
Målsättning: Bokskog.
Engångsåtgärd: Ingen.
Underhåll: Bokskogen överhålls 30-40 år, men gallras vid behov. Befintlig föryngring gynnas. Ris nedskäres efter avverkning.

Skötselområde 2

Beskrivning: Fuktigt område dominerat av ask och al. Markvegetationen karaktäriseras i stora delar av en högörtvegetation med bl a älgört och kärrfibbla. I den norra delen dominerar dock skogsbingel och gulplister. Rikligt med uppslag av ask, alm och al efter senaste gallringen. Relativt svårframkomligt.
Målsättning: Fuktlövskog utvecklad i fri konkurrens mot en naturskog.
Engångsåtgärd: Ingen.
Underhåll: Inget.

Skötselområde 3

Beskrivning: Fuktigt område dominerat av ask och al men med spridda, äldre ekar. Markvegetationen domineras i norr av skogsbingel och gulplister, och i söder av högörtvegetation med bl a älgört och kärrfibbla. Längs vägen finns mindre utfyllnader samt en toalett.
Målsättning: Grovstammig, olikåldrig och relativt ljusöppen skog dominerad av ask och ek.
Engångsåtgärd: Skräphögar med löv och grus längs vägen, toalett samt utfyllnader avlägsnas (2).
Underhåll: Røjning och gallring vid behov för att uppnå målsättningen.

Skötselområde 4

Beskrivning: Området utgörs av den gamla fädriften, som skär genom skogen i nord-sydlig riktning. Den har inte betats sedan 1966 och vegetationen är nu högvuxen med delvis kraftiga vide- och aluppslag söder om vägen. I nordvästra delen finns också uppslag av sly samt en del hagtorns- och nyponbuskar. I den centrala delen står ett fåtal gamla ekar kvar. Fädriftens bredd är 20 m i söder och drygt 45 m där den korsar vägen. Fädriften hyser en mångskiftande fjärilsfauna.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

- Målsättning: Att genom slätter eller om möjligt bete bevara fädriften samt att hålla fri sikt mot söder under ekarnas kronor. Ek, nypon och hagtorn sparas i brynen.
- Engångsåtgärd: Alla sly- och aluppslag röjes liksom yngre träd som kan störa ekarnas kronor (1). Ris, stammar och grenar dras undan och nedskäres.
- Underhåll: Slätter varje eller vart annat år i juli månad. Vid behov kompletterande slyröjning. Höet bortforslas. Om bete kommer till stånd bör betningen påbörjas tidigast i juli månad.

Skötselområde 5

- Beskrivning: Ca 60-årig bokskog med sparsam markvegetation av gulplister.
- Målsättning: Betad bokskog.
- Engångsåtgärd: Ingen.
- Underhåll: Årligt bete. Vid behov gallring och föryngring.

Skötselområde 6

- Beskrivning: Glänta efter en 1967 nedblåst grandunge. Hyggesflora med mjölkört, björnbär och björk.
- Målsättning: Glänta.
- Engångsåtgärd: Röjning av björk (2).
- Underhåll: Årligt bete.

Skötselområde 7

- Beskrivning: Grandunge.
- Målsättning: Glänta.
- Engångsåtgärd: Slutavverkning av gran snarast. Avverkningsrester och ev barrförna ihopsamlas och brännes på platsen.
- Underhåll: Årligt bete.

Skötselområde 8

- Beskrivning: Ca 40-årig plantering med sykomorlönn.
- Målsättning: Betad, tämligen ljusöppen skog dominerad av ek.
- Engångsåtgärd: Kraftig gallring (50 % eller mera) (2). Inhemsk trädslag gynnas. Ris och grenar brännes i skötselområde 7.
- Underhåll: Årligt bete. Vid behov gallring för att öka ljusinsläppet till marken.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Skötselområde 9

- Beskrivning: Ekplantering med sparsam markvegetation av gulplister.
Målsättning: Betad, tämligen ljusöppen skog (kröntäckning ca 30-40 %) dominerad av ek. Buskar gynnas.
Engångsåtgärd: Kraftig gallring (50 % eller mera) (2). Ris och grenar brännes i skötselområde 7.
Underhåll: Årligt bete. Vid behov gallring för att öka ljusinsläppet till marken.

Skötselområde 10

- Beskrivning: Ca 35-40-årig ekplantering med gulplister som vanligaste art i markvegetationen. På stora ytor förekommer också skogsbingel, medan älgörtsdominans är mindre vanlig. Efter senaste gallringen är området svårtillgängligt, då ris och virke fått ligga kvar på stickvägarna.
Målsättning: Gles ekskog med inslag av hassel och hagtorn.
Engångsåtgärd: Träd med kraftig krona eller märklig stamform skall gynnas (3) vid gallring eller röjning.
Underhåll: Vid behov gallring eller röjning för att gynna hassel och hagtorn.

Skötselområde 11

- Beskrivning: Ca 35-40-årig plantering med sykomorlönns. Markvegetationen domineras av gulplister med inslag av skogsbingel. Ris kvarligger sedan senaste gallringen.
Målsättning: Lönnskog med samma karaktär som ekskogen i So 10, men på sikt eftersträvas en gles ekskog med inslag av hassel och hagtorn.
Engångsåtgärd: Gallring, varvid eventuellt förekommande inhemska trädslag gynnas (3). Riset nedskäres. Ek av traktens proviniens planteras för att på sikt ersätta lönnskogen.
Underhåll: Erforderliga röjningar och gallringar.

Skötselområde 12

- Beskrivning: Ca 10-årig ekplantering under skärm av björk. Riklig förekomst av hägg.
Målsättning: Gles ekskog med enstaka hasselbuskar. Hägg i brynen.
Engångsåtgärd: Röjning av björk (1).
Underhåll: Röjning och gallring för att uppnå målsättningen.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Skötselområde 13

- Beskrivning: Grovstammiga gamla ekar med kraftig underväxt av hassel ger området dess karaktär. Dessutom förekommer lind, vildapel, hägg, hagtorn m m. Markvegetationen är varierad med skogsbingel, gulplister eller älgört som karaktärsarter på det näringsrika underlaget. I södra delen ökar fuktigheten och här uppträder en blandlövskog med ask, al, alm och ek, men också nästan ren askskog. Ekarna är i regel gamla och grova, träd av andra slag yngre.
- Målsättning: Relativt gles blandlövskog (krontäckning 70-80 %) med inslag av hassel och andra lövbuskar.
- Engångsåtgärd: Punktröjning kring större ekar eller andra kraftiga lövträd för att gynna dessa (1). Riset nedskäres. Hasselbuketter föryngras genom nedskärning i ca en fjärdedel av området (2).
- Underhåll: Erforderlig röjning och gallring för att uppnå målsättningen, varvid i första hand honask, alm och al avverkas. Hasselbuketter föryngras genom nedskärning inom ca en fjärdedel av området ungefär vart 5:e år. Ris nedskäres.

Skötselområde 14

- Beskrivning: Lönnplantering.
- Målsättning: Fuktlövskog med främst ask och al, men med inslag av alm och ek.
- Engångsåtgärd: Gallring av lönn för att gynna inhemska trädslag (1). Ris nedskäres.
- Underhåll: Erforderlig röjning och gallring för att uppnå målsättningen. Ris nedskäres.

Skötselområde 15

- Beskrivning: Betesmark i nordost, för närvarande via ett gytjtigt gatt längs norra gränsen förbunden med den stora betesslätten. Grässvålen är hårt betad, svagt eller inte gödslad. Centralt i området står ett antal gamla hagtornsbuskar. Mindre exemplar växer också på torrbacken i sydost, nära bokskogen. Väster om torrbacken finns ett fuktstråk. Vissa delar domineras av tuvtåtel.
- Målsättning: Betesmark med kortbetad ogödslad grässvål med enstaka buskar.
- Engångsåtgärd: Ingen.
- Underhåll: Årligt bete. Om alltför täta buskage uppkommer bör viss röjning ske.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

Skötselområde 16

Beskrivning: Damm med viss vattenvegetation. Betas ej.
Målsättning: Inhägnad damm för bevattningsändamål.
Engångsåtgärd: Ingen.
Underhåll: Vid behov manuella röjningar och rensningar för att förhindra en igenväxning och för att bevara en vattenspegel.

Skötselområde 17

Beskrivning: Området utgörs av den stora betesslätten. Denna är nästan helt fri från buskar och endast i närheten av skötselområde 18 samt längst ned i söder och vid Söderskogen finns en del buskar och träd. Grässvålen är hårt betad, till största delen kraftigt gödslad, med trivial artsammansättning. Stora partier domineras av tuvtåtel. Några fuktstråk löper över området och nära södra gränsen rinner en bäck. Området är täckdikat.
Målsättning: Betesmark med kortbetad grässvål med enstaka buskar eller träd i kanterna.
Engångsåtgärd: Ingen.
Underhåll: Årligt bete. Om större mängder buskar blir alltför höga röjes dessa. Enstaka träd kan dock få gå upp i en skyddande "strumpa" av t ex hagtorn.

Skötselområde 18

Beskrivning: Liten dunge med stora ekar och en del hagtornsbuskar i kanten av betesslätten. Ekarna står relativt glest. Grässvålen är svagt utvecklad. Rikligt med vårlök på våren.
Målsättning: Betad grässvål med glest stående ekar och enstaka buskar.
Engångsåtgärd: Ingen.
Underhåll: Årligt bete. Enstaka kullfallna ekar kvarlämnas orörda.

Skötselområde 19

Beskrivning: Området utgörs av en gammal fålla med anor åtminstone sedan 1812 och troligen betydligt längre. Den skiljes från betesslätten av en låg, delvis raserad, stenmur. Inne i fållan är marken starkt upptrampad, tydligen beroende på att djuren söker lä bland de träd och buskar som står där: ek, ask, al, apel, hagtorn m m. Många av vedväxterna visar kraftiga skador på stammarna av djurens slitage.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

- Målsättning: Stenmursomgärdad betesfälla med strödda träd och buskar, i synnerhet i kanterna.
- Engångsåtgärd: Döda träd och grenar på marken avlägsnas och stenvallen repareras och förses med grind där djuren nu går ut och in (2).
- Underhåll: Årligt bete. För att uppnå målsättningen kan det bli nödvändigt att betesfälla fällan under några år, så att träd och buskar kan rehabiliteras eller förnyas. Vid alltför omfattande slitage kan enskilda träd eller buskgrupper hägnas på lämpligt sätt.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1 Allmän målsättning för anläggningar

Målsättningen i detta avseende skall vara att med anspråkslösa medel hålla området tillgängligt för allmänheten, så att de olika delarna kan nås utan alltför stort besvär.

I anslutning till domänverkets plantskola finns P-plats, lekplats, grillplats m m. Utöver stigar, stängselgenomgångar och informationstavlor torde inga speciella anläggningar f n vara motiverade. Uppställning av toalett och sopkärl bör dock omgående planeras.

3.2 Detaljanvisningar

3.2.1 Vägar

Den befintliga vägen från P-platsen vid plantskolan mot norr och vidare mot väster fram till den unga ekplanteringen (skötselområde 12) skall underhållas.

3.2.2 Stigar

Från vägens västra ändpunkt löper västerut genom ekplanteringen (skötselområde 12) en stig, som bör hållas öppen, så att den attraktiva ekdungen och betesslätten utanför kan nås. I övrigt föreslås att ett enkelt stigsystem upprättas enligt bilaga 5 b.

I skötselområde 1 finns redan stigen längs östra gränsen, medan stigen i norr endast ställvis är antydd. En spång över bäcken kan troligen koncentrera besökarna så att en stig bildas på ett naturligt sätt. På gränsen mot skötselområde 4 måste skogsbrynet öppnas för stigen och på den sankta öppna marken krävs en enkel spång. Där stigen sedan fortsätter in i skötselområde 10 krävs åter en del röjning samt spänger på 2-3 ställen, varefter den befintliga stickvägen i område 10 och 11 kan utnyttjas, om endast riset tas bort. Även stigen från vägen norrut genom område 13 och 10 upp till bokskogen kan utnyttja en stickväg. I västra och södra kanten av område 12 krävs röjningsarbeten, liksom längs den igenväxta stigen i västra delen av område 13. Stigen i område 13 bör dras på sådant sätt, att större fuktiga partier undviks.

Stigarna bör utmärkas med färg på träd eller stenar, så att slitage inte sprids ut i onödan. Besökarna kanaliseras också på ett osökt sätt genom att spängerna placeras strategiskt. Spängerna kan lämpligen konstrueras av kraftiga ekplankor.

1979-08-28

11.1211-613-76
1281-217

3.2.3 Stängselgenomgångar

Stängselgenomgångar bör ordnas där så erfordras (bilaga 5). De genomgångar som angetts i bilaga 5 a bör komma till stånd under förutsättning att de befintliga stängslen står kvar. De befintliga ståtorna ersätts efterhand med nya genomgångar. Genomgångarna bör utföras som vinkelgenomgångar ("koklämmor") eller vändkors, så att besökarna slipper kliva över höga stättor.

Grindar för djurhållningen ordnas i samråd med nyttjanderättshavaren.

3.2.4 Skyltning och information

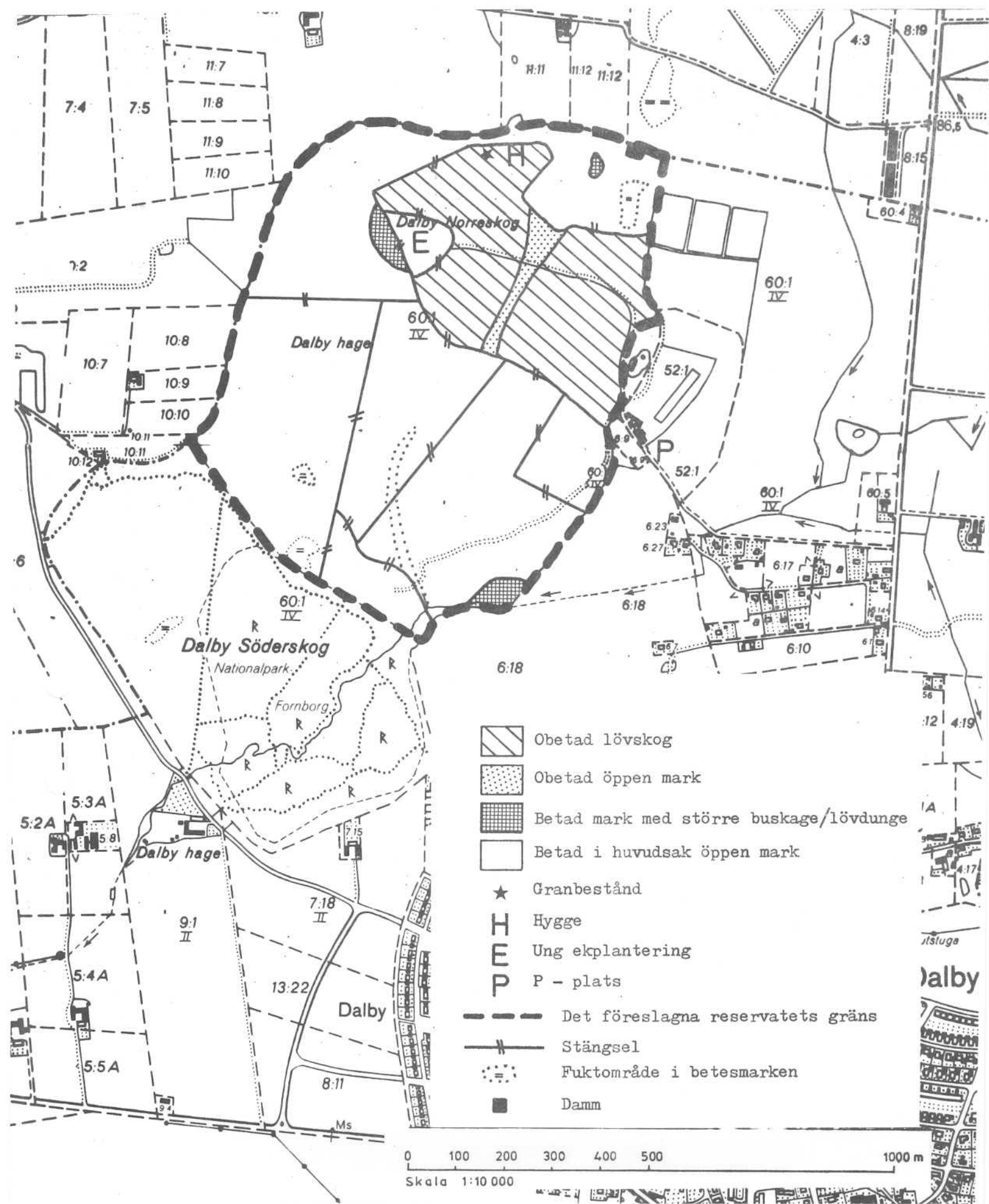
Upplysningstavlor med information om reservatet och med orienteringskartor bör placeras där man från P-platsen går in i området samt där stigar från Dalby Söderskog ansluter till betesslätten (bilaga 5). Dessutom bör informationen vid P-platsen sydväst om Söderskogen kompletteras med information om Norreskog.

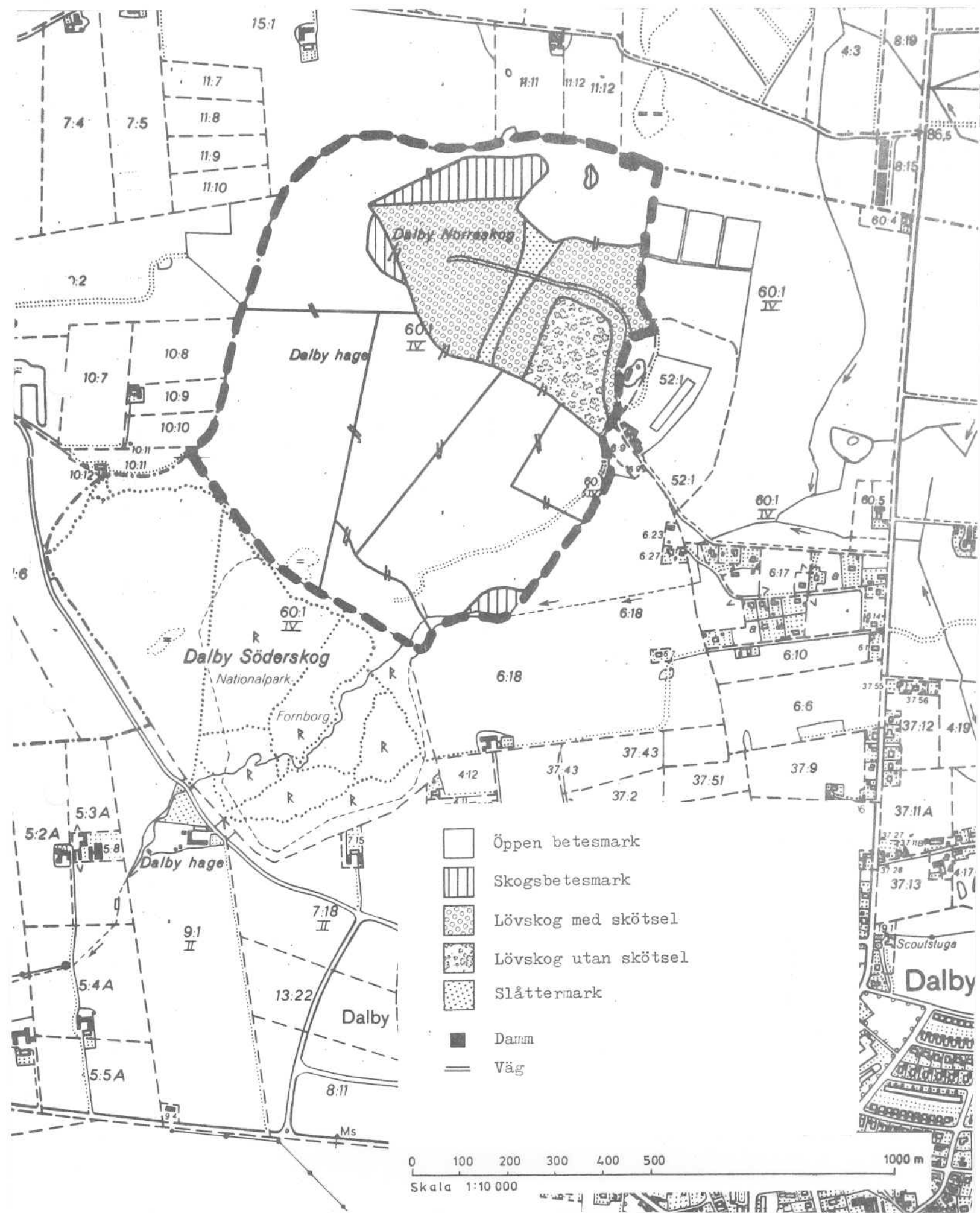
Orienteringskartor bör också sättas upp i enlighet med bilaga 5 b. Orienteringskartorna bör ge upplysningar om de olika vegetations typerna, stängseldragningarna och genomgångarnas belägenhet samt om vilken del av skogen som betas. Söderskogens och eventuellt Billebjers läge skall framgå.

En vägvisare till "Dalby Norreskog" bör uppsättas vid vägen Södra Sandby-Dalby.

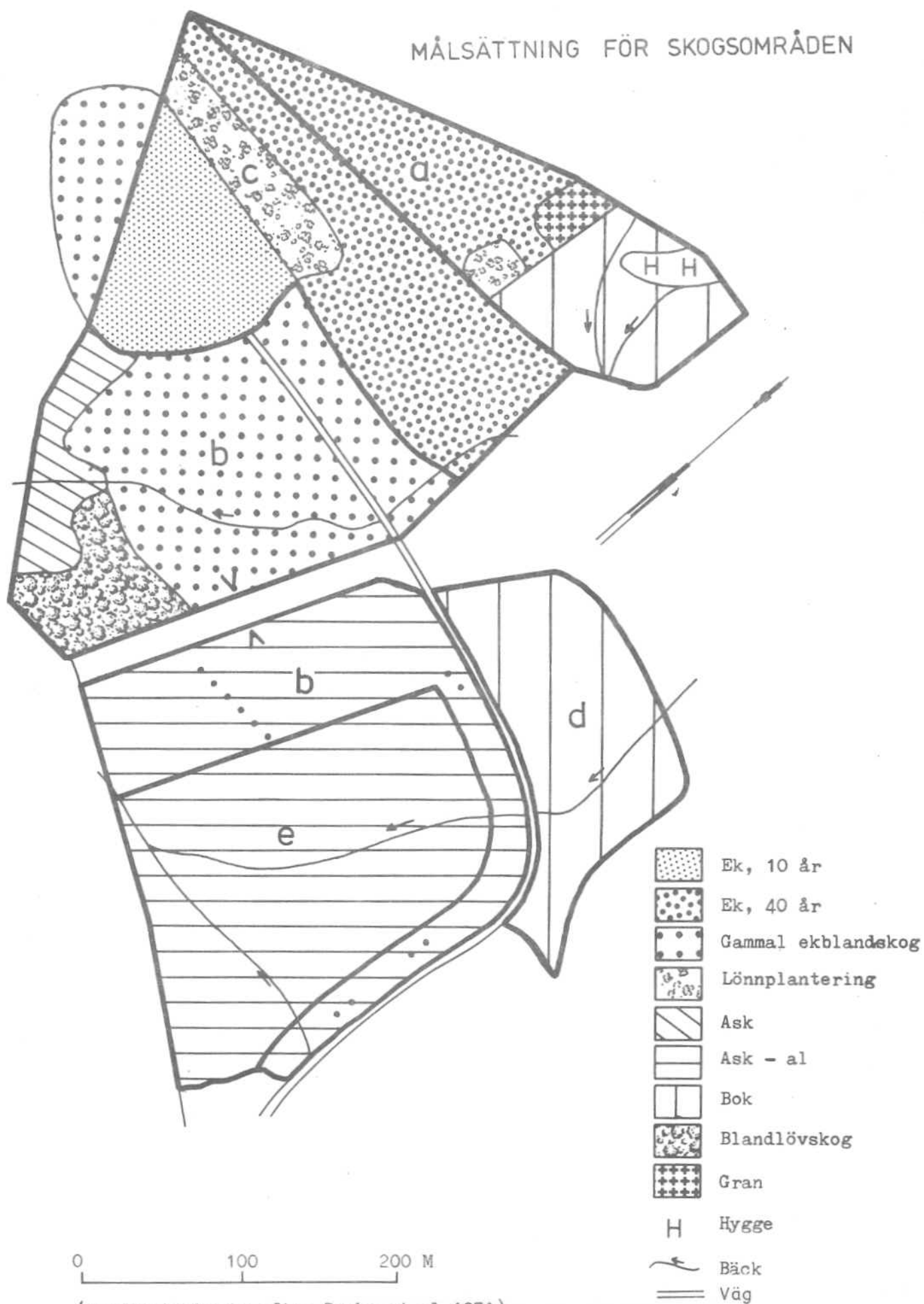
Bilagor

- 1 Markanvändning och stängsel 1975
- 2 a Framtida markanvändning
- 2 b Målsättning för skogsområden
- 3 Områden med reglerad spridning av handelsgödsel samt fällindelning
- 4 a Skötselområden i Norreskogen
- 4 b Skötselområden på öppna marker
- 5 a Sociala anläggningar
- 5 b Sociala anläggningar i Norreskogen
- 6 Referenser
- 7 Fotodokumentation

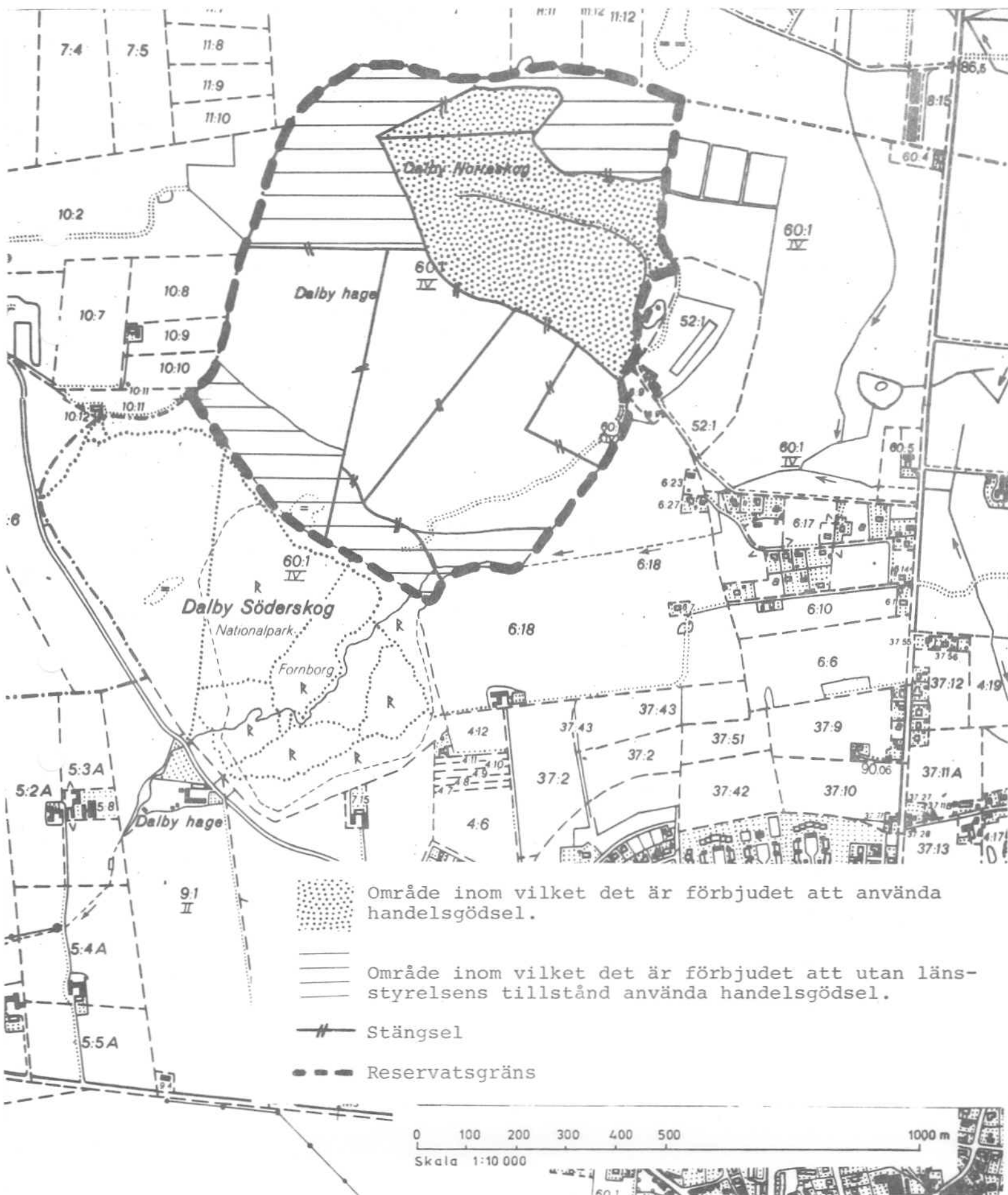

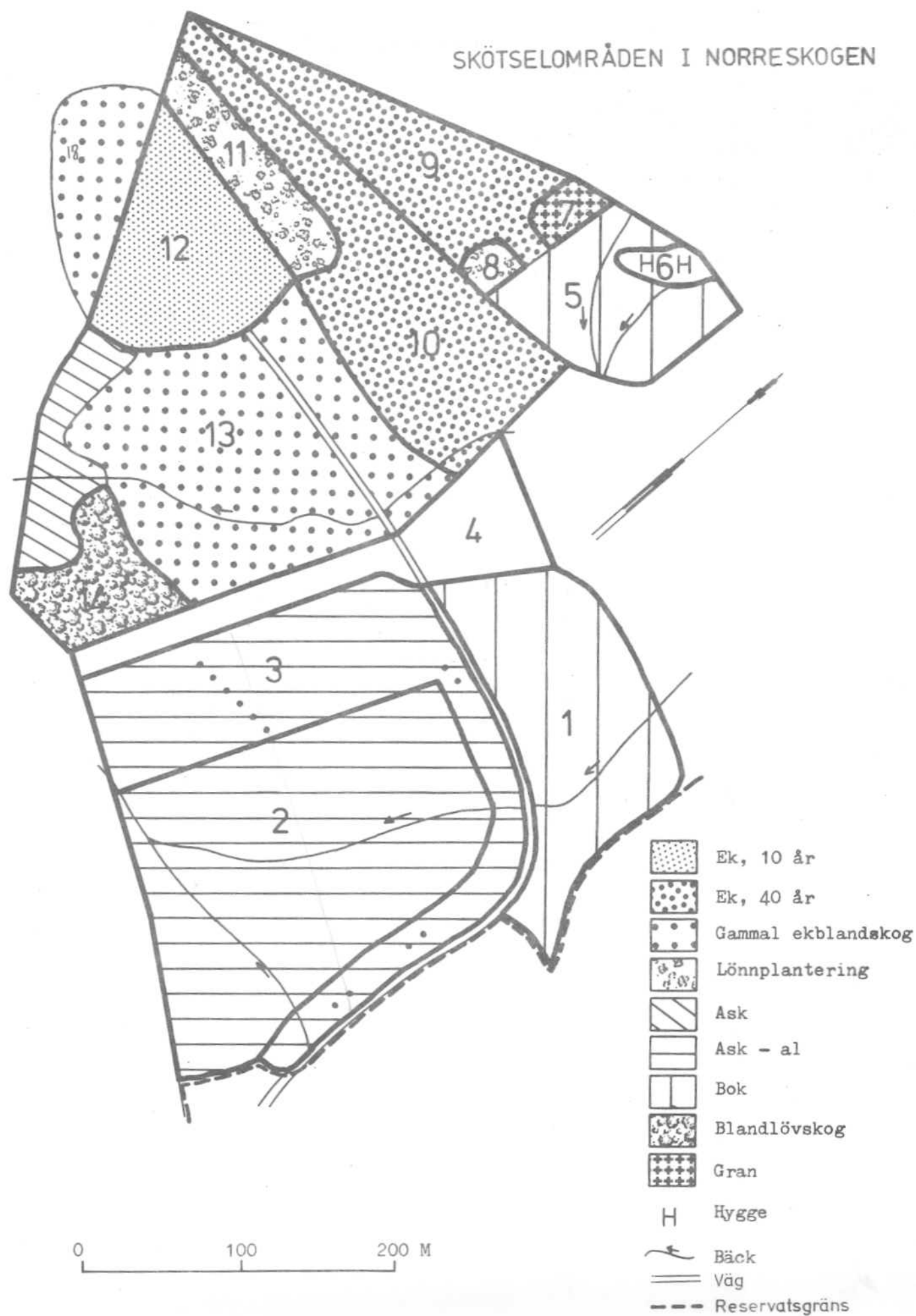
MÅLSÄTTNING FÖR SKOGSOMRÅDEN

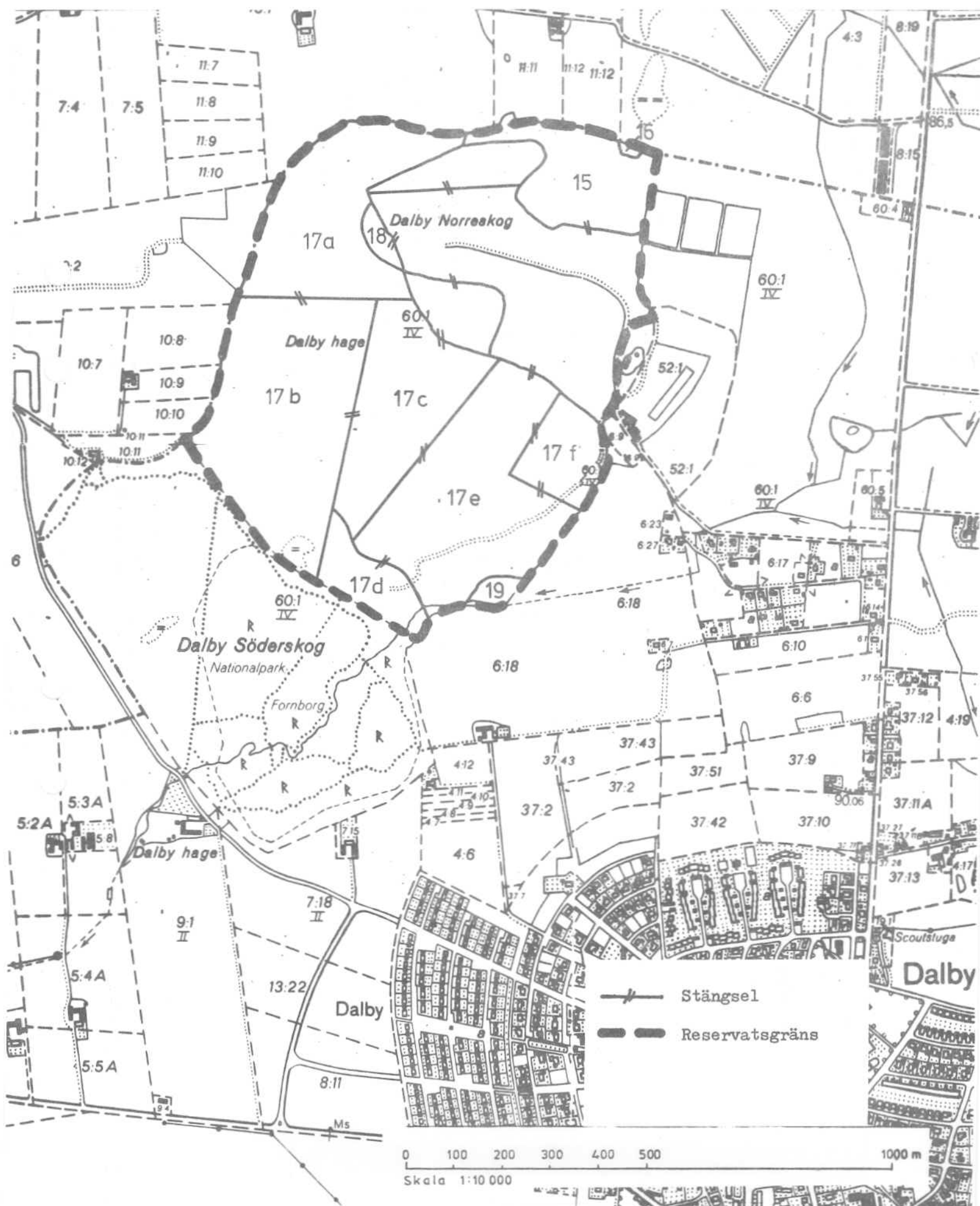
OMRÅDEN MED REGLERAD SPRIDNING AV HANDELSGÖDSEL
SAMT FALLINDELNING

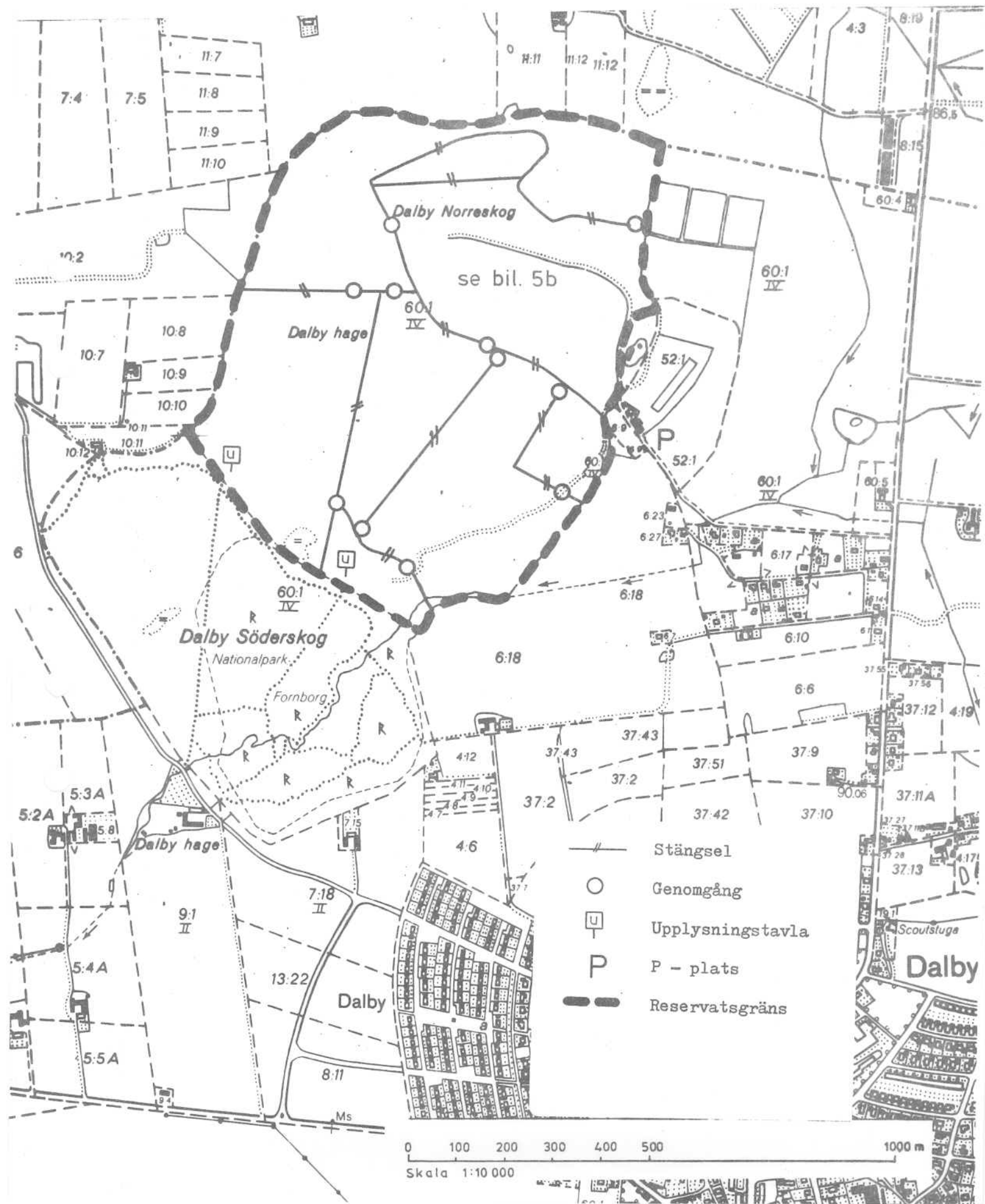
SKÖTSELOMRÅDEN I NORRESKOGEN

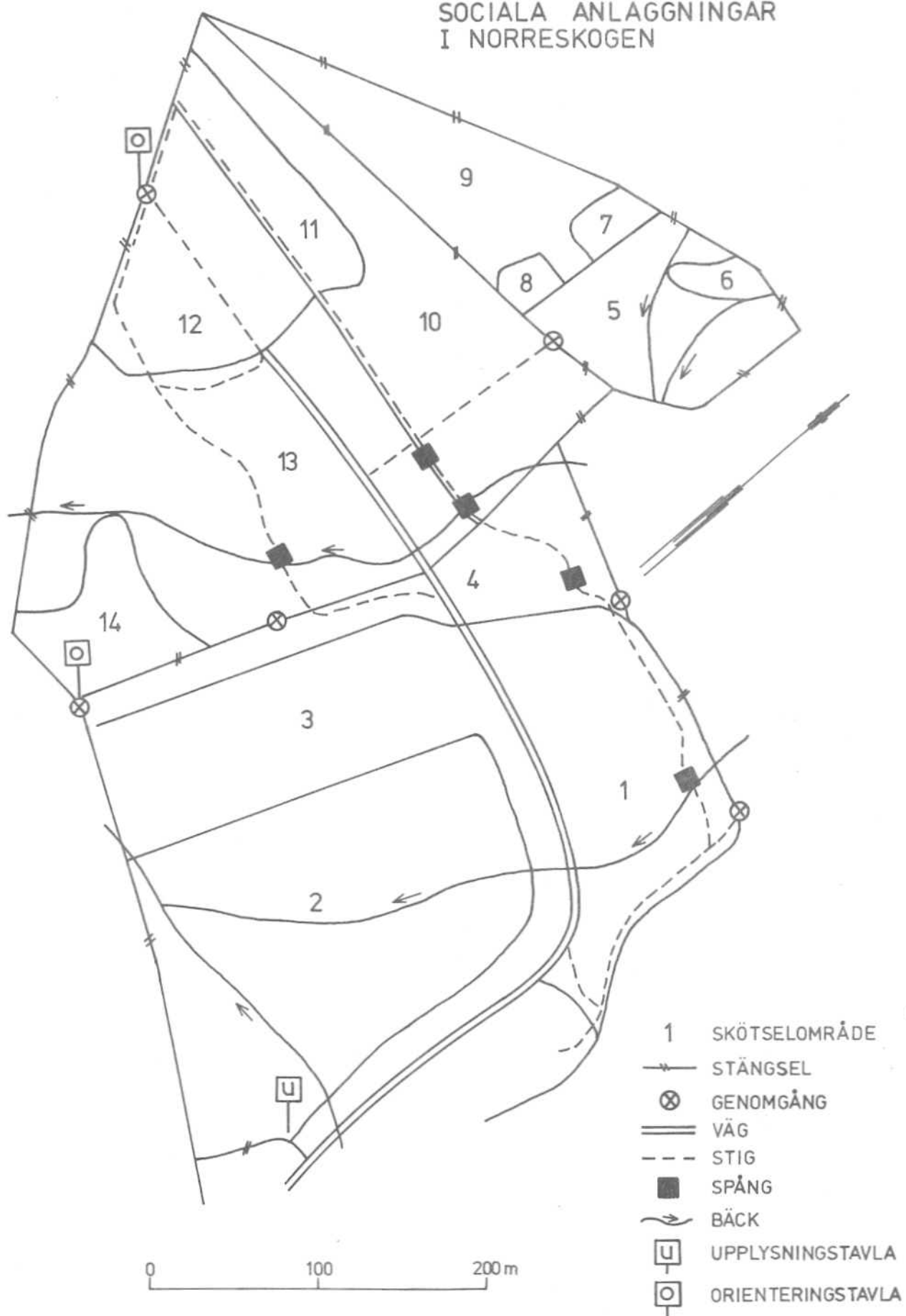
SKÖTSELOMRÅDEN PÅ ÖPPNA MARKER

SOCIALA ANLÄGGNINGAR

SOCIALA ANLÄGGNINGAR I NORRESKOGEN

REFERENSER

A Litteratur

Grahn, B., Johansson, A och Mattiasson, G 1971. Dalby Norreskog. - Meddelanden från forskargruppen för skötsel av naturreservat Nr 14, Avd för ekologisk botanik, Lund.

Lindgren, L 1971. Skötsel av lövskogsområden. Vegetationsförändringar i Dalby Söderskog. - Meddelanden från forskargruppen för skötsel av naturreservat Nr 11, Avd för ekologisk botanik, Lund.

Lindquist, B 1938. Dalby Söderskog. - Acta Phytogeographica Suecica 10.

B Muntliga uppgiftslämnare

Per Douwes, Zoologiska inst, Lund
Hans Källander, Zoologiska inst, Lund
Börje Jeppsson, Dalby Kungsgård, Dalby
Thorsten Svensson, Sjöstorp, Dalby

C Övriga källor

(Karta över) Dalby by 1812. - Akt Dalby 15 i Lantmäterienhetens arkiv, Länsstyrelsen Malmö.

FOTODOKUMENTATION

Negativen till fotografierna förvaras i ärendet hos länsstyrelsen.

Numreringen ansluter till negativens nummer och till fotopunkternas nummer på den bilagda kartan. Bilderna 6 och 11 är tagna med 135 mm objektiv, övriga med 28 mm. Samtliga foton togs den 11 januari 1976 av Gösta Regnéll, avd för ekologisk botanik, Lunds universitet.

1. Obetad bokskog med gulplister (*Lamium galeobdolon*).
2. Utblick över Domänverkets nyanlagda plantskola.
3. Går man ett litet stycke västerut ned mot fuktstråket skymms plantskolan av höjdsträckningen längs gränsen.
4. Dammen i nordöstra hörnet bör hållas öppen.
5. En illustration till vegetationsskillnaderna mellan betesmarken (t h) och den obetade fädriften (t v), där tuvtåteln (*Deschampsia caespitosa*) utvecklas kraftigt och lövsly skjuter upp vid skogsbrynet.
6. Ännu kan man genom den cirka 200 m långa fädriften ana den öppna betesslätten i söder.
7. De äldre ekarna börjar bli trängda av uppväxande yngre träd. Hasselbuskarna skadar knappast ekarna, men behöver förnygras.
8. Om denna stickväg genom den 35-40-åriga ekskogen rensas upp, erhålls en god förbindelse med bokdungen vid stigens slut.
9. Den drygt 10-åriga ekplanteringen under björkskärm tål inte bete på länge. På sikt kan den dock utvecklas och få samma karaktär som området i fonden.
10. Den betade, glesa dungen med gamla ekar ger landskapet en pastoral prägel. Brynet av hagtornsbuskar bidrar till att markera gränsen mot den öppna marken, där endast enstaka buskar förekommer.
11. Vällagda stengärdesgårdar avgränsar betesmarkerna från omgivningen. I stengärderna rotar sig buskar och små träd, vilket gynnar många djur. I bakgrunden skymtar Billebjär.
12. Villorna i Dalbys nordvästra del kantar horisonten utan att vintertid skymmas nämnvärt av träden längs betesslättens sydöstra gräns. Trädet t v är troligen dödat av betesdjuren.
13. Barkskador, orsakade av betesdjurens slitage, tramp och/eller bett.

14. Buskar och strödda träd ger en mjuk övergång mellan Söderskogen och betesmarken. Det kraftiga stängslet utanför skogsbrynet är knappast överlägset den traditionella taggtrådstypen i estetiskt avseende.
- 15-17. Utblick över den böljande betesslätten. T v skymtar Billebjär mot horisonten medan den egentliga Norreskogen utbreder sig i mitten. Betesmarken avvattnas mot svackan i högra delen av bilden.
18. Bäckens i betesmarkens södra del flödar rikligt när snön smälter, men kan torra somrar praktiskt taget torka ut.
19. Den gamla fållan i sydöst skiljs av en stenmur från den övriga betesmarken. Marken är kraftigt upptrampad och många av träden i dålig kondition.
20. Någon utbredd buskvegetation bör inte få komma i fråga på den öppna betesmarken. Att enstaka träd på detta sätt kommer upp i en "strumpa" av hagtorn bör emellertid ses som något positivt.
21. Askskogen (med inslag av al) är efter senaste gallringen tämligen svårframkomlig, vilket med tanke på djurlivets behov av ostörda tätningar är gynnsamt.

DALBY NORRESKOG. FOTOPUNKTER.

Den som vill klaga över detta beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos regeringen.

Besvärshandling skall ha kommit in till jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärshandlingen skall anges länsstyrelsens beslut. Vidare bör anges vilken ändring som yrkas och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer.

Skickas besvärshandlingen med posten skall försändelsen adresseras till:

Regeringen, Jordbruksdepartementet, Fack, 103 20 STOCKHOLM.